

Datum
2019-04-16

Riktlinjer för utsläpp till avlopp från fordonstvättar och andra bilvårdsanläggningar

Uppdatering 2019

Sammanfattning och läsanvisning

Det här dokumentet riktar sig till dig som är ansvarig för en bilvårdsanläggning eller som blivit anlitad att utföra provtagning av avloppsvatten från en anläggning för fordonsvård i Uppsala. För den som har en anläggning som utför mer än 1000 personbilstvättar alternativt fler än 200 tvättar av bussar eller andra stora vägfordon per år gäller att provtagningsrapport på avloppsvattenkvaliteten skall skickas till VA-huvudmannen årligen innan sista maj.

I **Del 1** finns information riktad direkt till dig som är verksamhetsutövare och har miljöansvar för en fordonsvårdsanläggning. Här finns en generell beskrivning av våra krav på provtagning och riktvärden för maximal tillförsel till avlopp angivna.

Del 2 är riktad till den som utför provtagning och sammanställer provtagnings- och analysrapport. Här presenteras specifikt hur provtagning ska gå till och hur rapporten bör vara utformad.

Del 3 Består av en sammanfattning av de allmänna miljöskyddsåtgärder som gäller för bilvårdsanläggningar.

På Uppsala Vatten & Avfall AB:s hemsida finns även en Excel-blankett som kan användas för att rapportera provtagningsresultaten enligt dessa riktlinjer.

Innehåll

1	Del 1: för dig som verksamhetsutövare	3
1.1	Krav på provtagning	3
1.2	Krav på avloppskvalitet	3
2	Del 2: till den som utför provtagning och upprättar rapport	5
2.1	Provtagningsmetodik:	5
2.2	Provtagningsrapport:	5
2.2.1	Information om verksamheten:	5
2.2.2	Information om provtagningen:	5
2.2.3	Provtagningsresultat:	6
2.2.4	Beskrivning av reningsanläggningen:	6
2.2.5	Eventuell Handlingsplan:	6
3	DEL 3 – Krav på miljöskyddsåtgärder vid samtliga bilvårdsanläggningar	7

1 Del 1: för dig som verksamhetsutövare

För den som innehar en bilvårdsanläggning medföljer ett miljöansvar. Förutom det generella miljöansvaret gäller om man är kopplad till allmänt avloppsledningsnät att dessa riktlinjer måste följas. För samtliga fordonstvättar, oavsett storlek gäller att miljöskyddsåtgärder enligt del 3 ska följas. För alla fordonstvättar som tvättar mer än 1000 personbilar eller mer än 200 större vägfordon per år gäller dessutom att avloppsprov ska tas årligen och analysresultat skall rapporteras till VA-huvudmannen i enlighet med dessa riktlinjer.

1.1 Krav på provtagning

För alla fordonstvättar som tvättar mer än 1000 personbilar eller mer än 200 större vägfordon per år gäller att avloppsprov ska tas årligen och analysresultat skall skickas till VA-huvudmannen. Prov skall tas under perioden november-april (vinterhalvåret) vid tidpunkt då belastningen på anläggningen väntas vara hög. För anläggningar som tvättar färre än 1 000 personbilar (eller färre än 200 större fordon per år) gäller inget generellt krav på årlig provtagning, men provtagning ska lämnas vid begäran från VA-huvudman eller miljöförvaltning.

För att underlätta en korrekt rapportering enligt dessa riktlinjer finns en Excel-mall för verksamhetsutövare och provtagare att fylla i. En korrekt ifylld mall är att betrakta som en fullgod rapport inklusive handlingsplan och ersätter alltså övriga krav på upprättande av rapport (dock ska analysprotokoll alltid bifogas).

Senast den 31 maj ska resultaten från provtagningarna redovisas till Uppsala Vatten (verksamhetsavlopp@uppsalavatten.se). Provtagningsresultaten bör vid samma tidpunkt även skickas till Uppsala kommuns miljöförvaltning (miljoforvaltningen@uppsala.se).

Stora anläggningar: Krav på årligt veckosamlingsprov. Definition: Anläggningar som tvättar fler än 5 000 personbilar alternativt fler än 1000 lastbilar, bussar eller andra vägfordon per år. Innan en sådan anläggning startas ska anmälan göras till miljöförvaltningen, Uppsala kommun.

Små anläggningar: Krav på årligt dygnssamlingsprov. Definition: Anläggningar som tvättar 1 000–5 000 personbilar alternativt 200–1 000 lastbilar, bussar eller andra vägfordon per år.

Övriga anläggningar: Anläggningar som tvättar färre än 1 000 personbilar alternativt 200 lastbilar, bussar eller andra vägfordon per år. Provtagning krävs efter begäran av miljöförvaltning eller VA-huvudman.

1.2 Krav på avloppskvalitet

För samtliga anläggningar gäller att provtagningsresultat skall jämföras med riktvärdena i tabell 1. Notera att riktvärden är angivna i mg/fordon varför omräkning krävs från analyssvaren som normal anges i µg/liter. I vår Excel-mall för rapportering

som finns på vår hemsida sker omräkningen automatiskt när analysvärden, vattenförbrukning och antal tvättade fordon under provtagningstillfället fylls i.

Om provtagningen visar att riktvärden inte kan hållas skall en handlingsplan bifogas med provtagningsrapporten.

Tabell 1. Maximal mängd förorening per tvättat fordon.

Analysparameter	Personbil	Lastbil, buss eller annat vägfordon
Samlingsparameter: Bly, krom, nickel	5 mg/fordon	15 mg/fordon
Kadmium	0,10 mg/fordon	0,30 mg/fordon
Zink	50 mg/fordon	150 mg/fordon
Cu	30 mg/fordon	90 mg/fordon
Oljeindex	2,5 g/fordon	7,5 g/fordon

2 Del 2: för dig som utför provtagning och upprättar rapport

En mall för rapportering av analysresultat finns i Excel-format på Uppsala Vattens hemsida. En korrekt ifylld mall är en fullgod rapport och ingen ytterligare rapport behöver skrivas (analysprotokollen skall dock alltid bifogas).

2.1 Provtagningsmetodik:

Anläggningens storlek avgör huruvida veckoprov eller dygnsprov skall tas, se kap 1.1.

Provtagningen ska ske enligt följande:

Provtagning ska ske med automatisk provtagare på utgående behandlat tvättvatten.

Provtagning ska genomföras flödesproportionellt eller tidsstyrt under den tid vatten lämnar anläggningen (vid tidsstyrning väljer man tvättanläggningens öppettider och prov ska uttas minst var 15:e minut).

Proverna ska tas av behörig provtagare (enligt SNFS 1990:11, MS: 29, bilaga 1).

Vid provtagningstillfället ska tvätten vara igång som vanligt och ingen rengöring av tvätthallen får ske då detta kan påverka resultatet.

Provtagning ska ske tidigast tre veckor efter tömning av slam- och oljeavskiljare.

2.2 Provtagningsrapport:

Rekommenderat att använda den Excel-mall som finns på Uppsala vattens hemsida för rapportering.

Rapporten ska innehålla följande uppgifter:

2.2.1 Information om verksamheten:

- Namn på verksamheten,
- organisationsnummer,
- adress
- Ansvarig person på anläggningen.
- Fastighetsbeteckning
- Fastighetsägare
- Antal tvättade fordon per år.

2.2.2 Information om provtagningen:

- Beskrivning av provtagningsförfarandet, bland annat ska det framgå vem som utförde provtagningen och när, om provtagningen var flödesproportionell eller tidsstyrd samt provtagningspunktens placering.
- Antal tvättade fordon samt vattenförbrukning vid provtagningstillfällena.
- Senaste datum för tömning av oljeavskiljaren före aktuellt provtagningstillfälle.

2.2.3 Provtagningsresultat:

- Resultatet från provtagningen ska redovisas i mg/liter
- Resultatet ska med hjälp av vattenförbrukning och antal tvättade fordon under provtagningsperioden räknas om till enheten mg/fordon och jämföras med värden i tabell 1 (se kapitel 1.2)
- Eventuella överskridanden av riktlinjerna ska tydligt markeras och resulterar i krav på handlingsplan enligt 2.2.5. nedan.
- Kopia på analysprotokollen ska bifogas.

2.2.4 Beskrivning av reningsanläggningen:

- Beskrivning av reningsanläggningen, t.ex. typ, anläggningsår, fabrikat.
- Ange recirkulationsgrad för tvättanläggningen.

2.2.5 Eventuell Handlingsplan:

- En beskrivning av vilka åtgärder som planeras skall bifogas i de fall som riktvärden överskrids.

3 DEL 3 – Krav på miljöskyddsåtgärder vid samtliga bilvårdsanläggningar

Till bilvårdsanläggningar räknas biltvättanläggningar, bensinstationer, GDS-anläggningar (gör-det-själv-anläggningar), bilverkstäder, rostskyddsanläggningar, bilplåtverkstäder, billackeringsanläggningar med flera som har någon anknytning till bilvård. Oavsett storlek på anläggningen gäller alltid dessa krav.

- I första hand ska lokaler på bilvårdsanläggningar där så är möjligt vara avloppslösa. Alternativt ska lokalerna vara utrustade med avskiljarsystem, det vill säga slam- och oljeavskiljare.
- Golvavlopp i smörjgrop ska vara anslutet till spilloljetank, alternativt sättas igen. Förbindelse till spill-/dagvattennät får inte finnas.
- I lokaler där både verkstad och fordonstvätt förekommer ska slam- och oljeavskiljaren vara utrustad med koalescensfilter. Om slam- och oljeavskiljare saknar koalescensfilter, ska verkstadsdelen vara avloppslös alternativt ska tvätten och verkstaden ha separata oljeavskiljare.
- Utgående vatten till spillvattennätet från slam- och oljeavskiljare/reningsanläggning får maximalt innehålla 50 mg olja per liter mätt som oljeindex. En rätt dimensionerad oljeavskiljare klass 1 ska minst klara att rena till den nivån.
- Verkstadsgolv ska i första hand torrstädas (sopning, dammsugning). Om verkstadsgolvet behöver skuras kan skurvattnet behöva samlas upp och renas innan det leds till avloppet, alternativt tas omhand för rening externt.
- Tömning av hela slam- och oljeavskiljaren, det vill säga olja, slam och vatten, ska ske när 50 % av slamvolymen eller 80 % av lagringskapaciteten för olja är fylld. Ofta behövs minst en tömning per år. Efter tömning ska avskiljaren återfyllas med vatten. Vid toppsugning av oljeavskiljare ska slamnivån kontrolleras för att säkerställa att det vid denna tömning räcker att ta oljan. Tömningskontrakt ska tecknas med godkänd entreprenör^[1].
- Avskiljarsystem ska vara försedda med oljenivåalarm och om automatisk avstängningsventil finns, dämningssignal. Larmsignal ska ges både optiskt och akustiskt. Larmet ska placeras så att personal snabbt och enkelt upptäcker om

[1] Tömningskontrakt innebär att man skriftligen gör ett avtal om tömning av slam- och oljeavskiljaren med en tömningsentreprenör som är godkänd av länsstyrelsen att transportera farligt avfall.

larmet har löst ut. Att givaren för oljenivålarmet fungerar ska kontrolleras minst var tredje månad (ej enbart genom att använda testknapp på larmpanel).

- Slam- och oljeavskiljarsystemet ska besiktas minst vart femte år av behörig personal enligt SS EN 858-2.
- Vatten från detalj- och motortvätt får inte avledas till avskiljarsystemet utan ska tas om hand som farligt avfall.
- Spillolja och övriga kemikalier får inte tillföras avloppsanläggning och ska förvaras invallade eller placerade i lokal där läckage inte kan nå avloppet. Invallningen ska kunna rymma den största behållarens volym + 10 % av övriga behållares volym.
- Kylarglykol får inte tömmas till eller på något sätt tillföras avloppet. Kylarglykol kan skada miljön på grund av sin giftighet för mikroorganismerna vid avloppsreningsverket vilket kan leda till att reningsverkets grundläggande funktion skadas och stora mängder föroreningar släpps ut i Fyrisån.
- Säkerhetsdatablad för kemiska produkter ska finnas på anläggningen.